

Januari 1/2:	melkopbrengst
Februari 1:	omzet en aanwas/perc. kalversterfte
Maart 1:	voerkosten
April 1:	veekosten
Mei 1:	gewaskosten

De diversiteit aan economische kengetallen is groot in de melkveehouderij. De bedrijfskundig adviseurs Rick Hoksbergen, werkzaam voor Alfa Accountants in Nederland, en Johan Achten, verbonden aan Adviesbureau Liba in Vlaanderen, delen beurtelings hun ervaring en geven hun visie op een specifiek kengetal.

Rendement van hoge melkproductie verdampt door extreme veekosten

Veekosten verdubbeld

In de periode van 1996 tot en met 2010 zijn de veekosten verdubbeld. De veekosten stijgen jaarlijks met zo'n vier procent. Binnen onze klantenkring valt het op dat de spreiding in de veekosten zeer groot is. De categorie bedrijven die het meest uitgeeft aan veekosten betaalt dubbel zo veel als de groep bedrijven met de laagste veekosten (tabel 1). De veehouders met hoge veekosten betalen gemiddeld 258 euro per koe, tegen 109 euro per koe voor de collega's die de hand meer op de knip houden. Opvallend is dat deze zuinige melkveehouders op alle onderdelen goedkoper uit zijn: van dierenarts tot ki en van strooiselkosten tot melkcontrole. Ze zijn zeer kostenbewust. Het is de vraag welke strategie tot de beste resultaten leidt. Bedrijven met de hoogste veekosten realiseren de hoogste melkproductie per koe. Deze ligt op ongeveer 8750 kilo meetmelk per koe (9400 kilo melk in de mpr). Per koe ontvangen deze melkveehou-

ders het meeste melkgeld, maar door de hoge kosten – ze geven ook meer uit aan voer – behalen ze het laagste saldo, zowel per koe als per kilo melk. Deze bedrijven moeten aan kostprijsverlaging werken. De hoge kosten vreten het rendement van de productie weg. De veehouders met de laagste veekosten realiseren ook de laagste melkproductie per koe. Onder de huidige omstandigheden – met quotering – levert hun strategie het beste rendement; per kilo melk halen ze het hoogste saldo. Echter, per koe – en dat is na de quotering relevant – keert het tij en is het saldo van de bedrijven uit de middengroepen hoger (tabel 1). De middengroepen hebben het beste evenwicht tussen kosten en productie. Verder is er geen verband tussen de veekosten en het vervangingspercentage. Het is dus niet zo dat veehouders die zelden de dierenarts bellen, sneller het vee (moeten) vervangen.

Het kengetal Veekosten

De post veekosten bestaat uit kosten voor de dierenarts, geneesmiddelen, melkproductieregistratie, dierregistratie, ki, strooisel en overige kosten zoals dipmiddelen. De spreiding in veekosten tussen bedrijven is zeer groot (tabel 1). Sommige accountantskantoren geven de post weer exclusief het jongvee.

In Vlaanderen is het gebruikelijk om ook de 'vervangkost' te berekenen. De vervangingskost geeft aan hoeveel het jaarlijks kost om de melkveestapel in stand te houden. Bij de berekening van de vervangingskost worden van de omzet en aanwas van het bedrijf de opfokkosten van ingezette vaarzen afgetrokken. In Nederland is de vervangkost minder bekend. Daar drukken sommige kantoren de opfokkosten voor jongvee ook wel onder de omzet en aanwas. Het alternatief van jongvee opfokken is immers vee aankopen.

Rekenvoorbeeld

	vier groepen ingedeeld naar veekosten			
	laag	midden	hoog	
veearts	46	67	80	102
melkcontrole, I&R	8	12	15	19
ki, sperma	21	30	43	51
strooisel	12	21	20	36
overige veekosten	22	30	37	51
veekosten per koe	109	159	195	258
saldo per koe	1.047	1.107	1.121	915
veekosten per liter	1,48	1,95	2,32	2,97
saldo per liter	14,07	13,29	13,08	10,34
liter meetmelk per koe	7423	8279	8497	8743
vervangingspercentage	27	29	27	28

Tabel 1 – Veekosten per koe in euro's per liter melk exclusief jongvee (bron: Liba)